

AKADEMIK LITSEYDA QATTIQ JISMLAR FIZIKASIGA OID TUSHUNCHALARNI O'QITISH

Jórayeva Muhayyo Ergashevna
TDIU akademik litseyi fizika fani o'qituvchisi

Annotatsiya:

Maqolada Akademik litseylarda fizika fanini o'qitishni o'rni va ahamiyati haqida tushunchalarni o'qitish va qattiq jism fizikasi haqida malumotlarga to'xtalib o'tilgan..

Kalit so'zlar: akademik litsey, krassvord metodi, qattiq jismlar, masala yechish usullari.

Fizika ta'limi yoshlarga fundamental ta'lim asoslarini, uning amaliy yo'nalishlarini o'rgatish, fizik qonun va tushunchalarni ishlab chiqarishga bog'lab o'qitish eng dolzarb muammolardan biri hisoblanadi. Shu bilan birga, ta'lim sifatini ta'minlashda fanning ma'lum bo'limlari yoki muhim ahamiyatda ega bo'lgan mavzular yo'nalishida o'quv qo'llanmalar yaratish ham katta ahamiyat kasb etadi. Bunday o'quv qo'llanmalar uzluksiz ta'lim tizimida tarqoq holda aks etgan bo'limlar yoki mavzular yaxlit, to'laqonlik aks etadi, shu bilan birga, ularni mustaqil o'zlashtirish sinov savollari, testlar, turli pedagogik va axborot kompiyuter texnologiyalari orqali ta'minlangan bo'ladi. Fizika fanidan o'rganilishi zarur bo'lgan shunday bo'limlar sirasiga "Qattiq jismlar fizikasi" ham kiradi. Qattiq jismlar fizikasi, qattiq jismlar turlari, qattiq jismlarning yonishi, erishi va qotishi, qattiq jismlarning elektr o'tkazuvchanligi va elektr qarshiligi, yarim o'tkazgichlar, ularning texnikadagi o'rni va hokazolarni yagona va yaxlit o'qitishda hamda asosiy tushunchalarni shakllantirishda ham o'quv qo'llanma katta ahamiyatga ega bo'ladi. Ikkinchi tomondan xozirgi davr talabi bo'lgan masofadan o'qitishni tashkil qilish hamda mustaqil ta'limga bo'lgan talab ham shunday qo'llanma yaratilishini taqozo qilmoqda.[3] Fizika o'quv fanidan talim berishning II bosqichida akademik litseylarida va kasb - hunar kollejlarida amaliy ta'lim predmet sifatida o'qitiladigan fizika kursining maqsadi umumiy o'rta ta'lim negizida fizikadan fundamentall bilim berish fizik hodisalarni va olamning fizik manzarasini ilmiy asosda tushuntirish orqali o'quvchilarning ilmiy dunyo qarashini va falsafiy mushohoda yuritish qobilyatini rivojlantirish, nazarya va amalyotning dialektik bog'liqligini ochib berish, tabiatda va texnikadagi fizik jarayonlarni idrok etish salohiyatlarni oshirish, olgan bilimlarni ijtimoiy hayotga va xalq xo'jaligidagi faoliyatlar uchun tayyorlash,

ta'lim olishni davom ettirish uchun zamin yaratishni ta'minlashdan iborat. Dasturning asosiy vazifalari:

- akademik litseylarida fizika kursining o'qitilish izchiligini ta'minlash;
- fizik tushunch hodisa va qonunlarining uqtirish ketma-ketligida oddiydan murakkablikka qarab borish tizimini saqlash;
- o'qituvchilar ta'lim berish jarayonining bir me'yorda bo'lishiga erishish;
- o'qituvchining ish rejalarini tartibga tushirish;
- oliy o'quv yurtiga kirish uchun zaruriy bilim, ko'nikma va malakalar bilan qurollantirishdan iboratdir.

Fizika fanini akademik litseylarda o'qitish tizimini takomillashtirish istiqbollari mavzusida muommalarni ochib berish ko'pchilik o'qituvchilarning ham taklifidir. Xaqiqatdan ham fizika fanini yosh avlodga o'rgatish, o'qitish va qiziqtirish ayrim muammolarga uchraymiz. Shunday ekan "fizika" fanini o'qitishning muammolarini barchamiz birgalikda hal qilishimiz mumkin. Umuman olganda yangi qurilgan akademik litseylarda "fizika fanini o'quvchilarga mukammal o'rgatishda, barcha shart sharoitlar yetarlidir. Davlat talim standartida belgilab qo'yilgandek o'quv reja bo'yicha ham o'quv soatlari va tajriba soatlari yetarli darajada ajratilgan. O'quv xonalari xam, tajriba o'tkazish xonalari ham zamonaviy jihozlari va o'quv adabiyotlari bilan taminlangan. Barcha zarur bo'lgan o'quv anjomlar yetarli darajada bo'lsa, qanday o'qitishning samarasini oshirmasligimiz mumkin. Hozirgi kunda fizika matematika fanlariga iqtisoslashgan maxsus Akademik litseylarda fizika fanining "Qattiq jismlar" fizikasi bo'limini o'qitishga jami 40 soat ajratilgan bo'lib, unda qattiq jismlar haqida umumiy ma'lumot, qattiq jismlarning mexanik, termodinamik va elektr xossalari o'quvchilarga o'rgatiladi. Bu ajratilgan 40 soatning 20 soati nazariy mavzu, 12 soati amaliy (masalalar yechish) mavzu va qolgan 8 soatiga laboratoriya darsi ajratilgan. Bu ajratilgan mavzularni o'qitishni takomillashtirish uchun Akademik litseylarda darsni tashkil etishni quyida ko'rsatilgan sxema orqali amalga oshirsa maqsadga muvofiq bo'lgan bo'lar edi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. P.Habibullayev, A. Boydadayev, A. Bahramov Fizika, 8-9-sinf darsligi.T.2014
2. M.X.O'lmasova "Mehanika va malekulyar fizika" 1-kitob,Toshkent 2004.
3. M.X.O'lmasova "Elektrdinamika asoslari" 2-kitob,Toshkent 2004.
4. M.DJorayev. "Fizika o'qitish metodikasi" Toshkent 2015y.

